

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Besluit verplicht elektronisch communiceren professionele wettelijke vertegenwoordigers

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- De civiele rechtspraak, i.h.b. de kantonrechter, de afdeling Toezicht van de rechtspraak en het Landelijk Kwaliteitsbureau;
- Professionele wettelijke vertegenwoordigers (curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren die drie of meer mensen onder hun hoede hebben).

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De Raad voor de rechtspraak, de gerechten, de brancheverenigingen van curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren en de professionele wettelijke vertegenwoordigers.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Een eerdere versie van het ontwerpbesluit is voorgelegd aan de Expertgroep Curatele, Bewind en Mentorschap van de rechtspraak en aan de portefeuillehouder Toezicht van de Raad voor de rechtspraak. Ook is een versie van het ontwerpbesluit voorgelegd aan de Adviescommissie voor het burgerlijk procesrecht.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Het Basisplan digitalisering civiel recht en bestuursrecht (hierna: basisplan) van de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) betreft het langs elektronische weg communiceren met de rechtspraak in steeds meer civiele zaakstromen bij rechtbanken en hoven (inclusief verzoeken toezicht). Op dit moment bestaat er voor professionele wettelijke vertegenwoordigers geen verplichting tot het elektronisch indienen van verklaringen, verslagen en andere stukken in het kader van het rechterlijk toezicht op hun functioneren en op het verloop en de voortgang van de beschermingsmaatregel waarbij zij als wettelijk vertegenwoordiger zijn benoemd. De elektronische weg staat wel open voor het indienen van deze stukken, maar niet alle professionele wettelijke vertegenwoordigers maken hier op vrijwillige basis gebruik van. Dit maakt het toezicht en de controle op deze wettelijke vertegenwoordigers en het verloop en de voortgang van de ingestelde beschermingsmaatregel onnodig inefficiënt. Om alle professionele wettelijke vertegenwoordigers aan te zetten tot het gebruikmaken van de elektronische weg is een verplichting hiertoe wenselijk.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Zie onder 1a.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Jaarlijks behandelt de rechtspraak een groot aantal zaken die gaan over curatele, bewind en mentorschap. Dat betreft niet alleen de instelling en beëindiging van een beschermingsmaatregel met benoeming en ontslag van de wettelijke vertegenwoordiger, maar ook diverse verzoeken tijdens het verloop van de beschermingsmaatregel, de jaarlijkse controle van de rekening en verantwoording en het periodieke verslag van de wettelijke vertegenwoordiger.

Bij professionele wettelijke vertegenwoordigers behandelt de rechtspraak daarnaast verzoeken tot toelating om als professional op te treden en jaarlijks handhavingsverzoeken om als professional te kunnen blijven functioneren.

In aantallen gaat het bij bewind om ruim 260.000 zaken. Hiervan treedt in een kleine 200.000 zaken een professionele bewindvoerder op. Van deze ruim 190.000 professionele bewindzaken verloopt het rechterlijk toezicht in zo'n 150.000 zaken digitaal (bijna 80%). Het aantal zaken betreffende curatele bedraagt bijna 20.000. In een kwart daarvan treedt een professionele curator op en bijna 15% van hen maakt gebruik van de elektronische weg. Bij mentoren gaat het om ongeveer 90.000, waarbij in bijna 30% van de zaken een professionele mentor optreedt. Mentoren kunnen vanaf begin 2024 op vrijwillige basis digitaal gebruik maken van het digitale systeem van de rechtspraak inzake curatele, bewind en mentorschap.

Voor een efficiënt werkproces is het belangrijk dat alle professionele curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren gebruik gaan maken van de elektronische weg.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het basisplan van de Raad voor de rechtspraak is het vervolg op het stoppen met de uitrol van KEI (Kwaliteit en Innovatie). KEI voorzorg in verplicht elektronisch procederen in combinatie met een wijziging van regelgeving en automatisering van de werkprocessen. Daarvan hebben we geleerd dat deze combinatie niet werkt. Het basisplan ziet uitsluitend op het ontsluiten van de mogelijkheid van elektronische aanlevering en uitwisseling van (proces)stukken en mededelingen. Het basisplan doet dit stapsgewijs per zaakstroom en met eerst een vrijwillige fase en daarna pas een verplichting voor elektronisch procederen. De rechtspraak (Toezicht) wenst het elektronisch indienen van stukken in het kader van toezicht op de wettelijke vertegenwoordiging na een vrijwillige fase via het bestaande systeem verplicht te stellen voor alle professionele wettelijk vertegenwoordigers. De meesten van deze professionals maken al gebruik van een softwarepakket dat via een koppeling direct contact maakt met het systeem Toezicht van de rechtspraak. De verplichte elektronische indiening van stukken bevordert efficiëntie en (de kwaliteit van) het toezicht.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In dat geval wordt geen uitvoering gegeven aan het basisplan waarbij de rechtspraak het elektronisch wisselen van (proces)stukken gefaseerd, per zaakstroom, verplicht wil stellen voor professionele procespartijen, waaronder professionele wettelijke vertegenwoordigers.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Digitalisering van het toezicht in zaken betreffende curatele, bewind en mentorschap in overeenstemming met het door de Raad voor de rechtspraak opgestelde basisplan.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

16. Vrede, Justitie en Sterke publieke diensten.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Een wettelijke verplichting voor professionele wettelijke vertegenwoordigers om alle stukken in zaken betreffende curatele, bewind en mentorschap langs elektronische weg in te dienen door middel van dit ontwerpbesluit.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Zie onder 3b.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

n.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Efficiëntie in de communicatie tussen de kantonrechter en professionele wettelijke vertegenwoordigers en versterking van het rechterlijk toezicht op professionele wettelijke vertegenwoordigers.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Het ontwerpbesluit wordt ter toetsing voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Dit gebeurt gelijktijdig met de internetconsultatie.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Het ontwerpbesluit regelt dat in zaken over curatele, beschermingsbewind en mentorschap professionele wettelijke vertegenwoordigers verplicht elektronisch communiceren met de kantonrechter. Deze verplichting brengt mee dat curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren die drie of meer mensen wettelijk vertegenwoordigen, bij de kantonrechter documenten over hun bedrijfsvoering en over het verloop van de curatele, beschermingsbewind of mentorschap elektronisch indienen. Veel professionele wettelijke vertegenwoordigers maken al gebruik van de elektronische weg. De verplichting versterkt het toezicht van de kantonrechter op de wettelijke vertegenwoordigers en draagt bij aan een efficiënte werkwijze.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het ontwerpbesluit verplicht professionele wettelijke vertegenwoordigers gebruik te maken van de elektronische weg voor het indienen van verzoeken en mededelingen in het kader van hun benoembaarheid tot wettelijk vertegenwoordiger en het toezicht op de kwaliteitseisen en voortgang van de beschermingsmaatregel curatele, beschermingsbewind en/of mentorschap waarbij zij als wettelijk vertegenwoordiger zijn benoemd. Dit bevordert de efficiëntie in de communicatie tussen de kantonrechter in het kader van de toezichtstaak en de professionele wettelijke vertegenwoordigers. Ook wordt hiermee het toezicht door de kantonrechter op de professionele wettelijke vertegenwoordigers versterkt. Daarmee is de maatregel doeltreffend en doelmatig. Aangezien de meeste professionele wettelijke vertegenwoordigers al elektronisch communiceren met de kantonrechter via het al bestaande systeem van de rechtspraak, zijn er geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid (doenvermogen, regeldruk, handhaving). Ook de maatschappelijke impact is nihil.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

N.v.t.

d) Hoe ziet de voorgenoemde [monitoring en evaluatie](#) eruit?

N.v.t.